

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

27 ianuarie st. v.

8 februarie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principală 375 a.

Nr. 4.

ANUL XXVII.

1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

V e d e n i e.

Plóie cu néuă me bat în obraz,
Póte și tremur stând lângă zaplaz;
De vânt și plóie
Tremur! Zadarnic privirea-mi lunec,
Amurg de séră-i, tóte se 'ntunec,
Vântul despóie

Crénga de néuă, ca-mi sbórá în față,
Să nu véd drumul. Totuș din cétă
Resare-mi víuă
Dulce icónă: Vesel și tésér —
Cum se iveșce mándrul lucéfér
În đori de điuă.

Te véd iubite, venind spre mine,
Îți simt căldura așă de bine
Că me aprinde;
Că îmi strîngi mâna 'n mânil tale.
Îmi vine să plâng de dor și jale,
Cum te-aș cuprinde...

Stropi grei de lacrimi se sap în obraz,
Plóia cu néuă izbesc în zaplaz,
Și dorul mi-e frânt.
Dulcea icónă se prepădeșce...
În depártare, jalnic vueșce
Mișelul de vânt.

Lucreția Suciu.

A r m i n d e n.

(Din Magnum Etymologicum Romaniae.)

Arminden, s. m.; t. du Calendrier popul.: 1°. premier jour de Mai; 2°. branche verte ou arbre entier que l'on place, le premier Mai, devant les maisons. În popor se mai aud formele: *Armindin* și *Arminden*. Cuvântul e răspândit mai cu sémă în Moldova, în Ardeal și 'n Bănat. Macedo-românii nu-l cunosc. *Armindenul* jócă un rol însemnat în credințele și datinele poporului.

»La 1 maiu se đice *Armindin*» (I. Maior, Tutova, c. Plopana.)

»Florile de salcâm înfloresc pe la *Arminden*» (E. Mironescu, Covurlui, c. Óncea.)

»La *Arminden* se aduce din pădure o prăjină cât se póte de mare, cu puține clence în vèrf, și se

implântă dinaintea casei. Đicétóre plugărescă: Đecă nu se sémănă cucuruzul până la *Arminden*, poți să bagi mestecăul mămăligei în foc...» (R. Simu, Transilv., c. Orlat.)

»La *Arminden*, ómenii frig un miel, se duc în pădure, la vie, séu și în grădină unde este érbă verde, se pun la umbra unui copaciu și, mánscând friptură de miel, beau vin-pelin, séu decă nu este, atunci vin de celalalt, puind în el pelin verde. Unii aduc cu ei și lăutari de le cântă, petrec astfel până cătră séră, când se întorc în sat cântând și bënd, împodobindu-se pe la pălării cu flori de liliac, decă a înflorit, și cu pelin verde. Din popor începe a dispăré și acest obicei. Când 1 maiu cade într'o miercuri séu vineri, đi de sec, nimine din popor nu-l petrec, fiind că nu mánscă carne. Ciocoieșii inse dela țera îl petrec în totđ'auna...» (D. Alboténu, Covurlui, c. Mastacani.)

»La *Arminden* pun la pórtă un arbore nalt, cu frunđe numai în vèrf, și-l lasă acolo până se face mai întéiu pâne nouă; atunci face din el jiritor de cuptor, cu restul arde cuptorul. Acel arbore se đice *arminden*. Poporul povesteșce că atunci când tăia Irod pruncii, a tăiat tótă điuă până séra; unde a ajuns séra, a pus un arbore ca *armindenul*, semn ca să se șcie până la ce casă a ajuns; diminéța inse la tóte casele a aflat *arminden*, și a scăpat și Domnul Hristos» (P. Olténu, Transilv., Hațeg; cfr. Frâncu-Candrea, Munții apuseni p. 130.)

»Pe mărtișor dela 1 martie femeile și fetele îl pórtă până la 1 maiu, când atunci îl iau dela gât și cumpérá pe el vin roșu, pe care trebuie numai decăt să-l bea pe érbă verde, đicénd că în cursul verei nu le va párli sórele...» (C. Mironescu, Tutova, c. Ibăneșci.)

Cântec de 1 maiu în Covurlui:

Frunđa verde de pelin!
Étă-ne la *Armindin*;
Beu mesenii și mánscă
Și de ciună nu li-i frică...

(G. Theodorescu, Galați, Mavromolu.)

A. Odobescu, Dómna Chiajna p. 114: »Dați năvală și-i prindeți și mi-i legați cóle cot la cot, ca să-i ducem poelon lui Vodă, ca doi berbeci de *Arminden*...»

Despre obiceiuri analóge la alte popóre, nu numai romanice, dar încă slavice, germanice și celtice, cari serbéză de asemenea pe 1 maiu prin veselie și prin purtarea unui arbore, a se vedé pe larg la Mannhardt, *Der Baumkultus*, I, 162—189. Românii inse au unele particularități, cari le sânt proprie.

Etimologia cuvântului este una din cele mai ușore. La 1 mai se serbeză sântul Ieremia. Sârbește Ieremiiev-dan, paleo-slavic Ieremiinü-dini »diua lui Ieremia.« De aci românește *Arminden* din *Ermin-den*, cu trecerea inițialului *er* în *ar*, ca în »ariciu,« »Ardeal« etc. Ori-ce derivațiune latină, bună-ură ca aceea din alimentare (Lex. Bud.), e fantastică; dar și mai ciudată e inrudirea cu germanul *allmende* »silva communis«, propusă de Miklosich (Beitr. z. Lautl. d. rumun. Dialekte, Conson. I p. 51.) v. *Ieremia*.

B. P. Hașdău.

Privești de érnă.

Sânt zile 'ntregi de când tot ninge aci cu vânt șuerător,
Ce fulgii de omăt îi duce într'un vârtej amețitor,
Cum patimile ardețore, sub aparențele de ghiată,
Fac vijeli cumplite 'n suflet și ning pré timpuriu în viéță;
Aci ninsórea liniștită, fulgi mari ce pică drepti, în șir,
Și țes din caierul de noui al iernei rece coviltir;
Aci mărunți și rari, în aer potop de fluturi ce s'alungă,
S'apropie și se 'mpreună ca mai degrabă să ajungă.
Schimbare-apoi: aci poleiul, odraslă-a frigului scădut,
Dă lustru pânzei de zăpadă; aci, cu frigul re'nceput,
Rătunda măzărîcă prinde să ciuruiască mică, desă,
Ca niște șiruri de mărgelce ce 'mpodobesc o pânză-alésă.

Acum ninsórea stă, ér gerul, suflarea lui cea stringătoare
Și-o 'ntinde pe imensa pânză ce-ascunde drumuri și ogóre,
Suflare care arde, frige pe unde-atinge tot ce-i viu.
Se inseréză, Cer statornic posomorit și cenușu,
Pe crengile afâtor arbori ce pun o stavilă vederii,
S'aședă-a gerului flori albe ce înfloreșc în faptul serii.
Și, flóre pusă lângă flóre, veđi ramurele clădării,
Ér uriași se par copacii investmētați în blănării.
Și tot cobórá nóptea lungă pe-obraz cu sombru vél de cétă,
Subt care satul se ascunde, părēnd trecut în altă viéță.
Și numai lupii, domni în nópte, de pântec amintindu-și, ies
La lupte crâncene cu câni încăierați atât de des.

În casă-i cald și gândul leneș de dulci visări e pregătit,
Visări ce n'au nici o idee cu chip vėđut și lămurit;
Visare-a corpului ce cade într'o plăcută moleșélă,
Când gândurile 'nvălmășite n'au dor să éșă la ivélă.
Te uiți la limbele de pară ce 'n gura sobei șerpuesc
Ce, impletindu-se 'ntre ele povestea par că își șoptesc:
„Copaci, de viéță plini, toporul ne-a smuls din draga
noastră lume,
„Ne-a prefăcut în bucățele, și 'n de comun ne-a dat un nume.
„Din lemne, flacări, și din flacări cenușă fără nici un scop;
„În lume tóte se transformă. Sânt pentru viéță legiun snop
„Și, pentru mórte numai una!“ În așternutu-i de jăratec
Se trece flacară cu 'ncetul... ér somnul vine blând...
molatec...

Dar étă diua că mișeșce printre perdelele lăsate
Și dimineța își arată a ei lumini intunecate.
Perdea de cétă; toți copacii de promorócă 'nvėluiuți;
Zăpada scărțâe ca sticla sub matinalii pași grăbiți.
Din coșuri iese în colóne, ce drepte 'n aer se ridică,
Fum alburii, — atâtea fumuri ce păcla gerului despiciă.
Pe fundul cenușu al păclei ca pete negre trec si pier
Un cărd de ciori infometate ce hrana 'n țipete își cer.
Dar étă păcla se subție... un luminos glob alb scliceșce,
O ródce, — o 'mprășcie cu 'ncetul și sóre vesel se iveșce.
Omeții strălucesc de par că sânt diamante mii pe căi.
Ușóre, sâniile sbórá, cu sunet viu de zurgălăi.

Bolintin.

Radulescu-Niger.

Inundația.

Nuvelă de Emile Zola.

(Incheiere.)

Și singur ținea 'n mână una lungă, pe care o man-
nuă cu multă îndemânare. Noi lăsăm să ne co-
mande el. La un ordin ce ne dete, ne spriginirăm
prăjinele de acoperiș pentru a ne depărtă. Dar
se părea că pluta este lipită de acoperiș. Cu tóte
sfortările nóstre, nu puteam să ne desfacem. La
fi-care nouă încercare, curentul ér ne ducea cu pu-
tere spre casă. Eră o manevrare dintre cele mai pe-
riculoșe, căci la fiecare lovire eram amenințați să
ne sdrobéscă pluta pe care ne aflam.

Atunci ne simțirăm neputința. Ne cređurăm
scăpați, și eram încă tot în puterea apei. Regretam
chiar că femeile nu au remas pe acoperiș; căci în
fiecare moment ne temeam să le vėd rostogolindu-se
între valurile furióse. Dar când țisei să ne întórcem,
toți țiseră:

— Nu, nu, să mai încercăm! Mai bine să mu-
rim aici.

Gaspar nu mai rídea. Noi renoiām sfortările
nóstre, apésând prăjinile cu o putere indoită. Petre
avú ideia să se urce pe acoperiș și să ne atragă la
stânga, cu ajutorul unei frânghii; el putú astfel să
ne scótă afară din curent; apoi când sári din nou
pe plută, câteva lovituri de prăjină, ne ajută să eșim
la larg. Dar Gaspar își aduse aminte de promisia ce
o făcú să scape pe Aimée, a cărei vaiete ingrozitóre
nu incetaseră încă. Pentru acésta el trebui să între
în curentul din stradă contra cărui luptaserăm. Me
consultă cu privirea. Eram zatutit, nici odată nu s'a
petrecut cu mine o asemenea luptă. Eră vorba de
viéta a opt persóne. De și stătui un moment la în-
doiélă, nu avui puterea să resist la acea chemare
lugubră.

— Da, da, țisei lui Gaspar. Este peste putință
să plecăm fără ca să o luăm și pe ea d'acolo.

Plecă capul, și fără a mai țice ceva, începú cu
prăjina sa să se sprigine de tóte zidurile cari mai
remăseseră nedărimate. Trecurăm d'alungul casei ve-
cine peste grajdurile nóstre. Dar îndată ce ieșirăm
la larg, un strigăt ne scăpă. Curentul care ne prinse
ér, ne duse din nou înderēt spre casa nóstră. Fu
amețélă de câteva secunde. Ne învėrtiam ca o frunză,
atât de repede, încât strigătul nostru se sfērși d'o-
dată cu lovirea ingrozitóre a plutei de acoperiș. Se
auđi o páriitură, pluta se desfăcú și ne confundărăm
cu toții. Nu mai șciu ce se mai întēplă. Mi-aduc
numai aminte, că am vėđut pe Agata d'asupra apei,
ținută de rochii și cufundându-se cu capul în jos
fără a mai mișcă.

O duréré vie me făcú să-mi deschid ér ochii.
Eră Petre care me trăgea de pěr d'alungul acoperi-
șului. Remăsei intins, zăpăcit, uitându-me. Petre se
scufundase ér. Și 'n amețéla în care eram atunci, fui
surprins vėđēnd apărēnd pe Gaspar acolo unde fra-
tele meu dispăruse: tinėrul om aducea în brațe pe
Veronica. După ce o puse lângă mine, se aruncă din
nou, aduse pe Maria, a cărei față eră albă ca céra,
țépēnă și nemișcată, încât o credeam mórta. Apoi ér
se aruncă. Dar de astădată căută zadarnic. Petre îl
intėlni. Vorbiau împreună, și-ș dedeau indicații pe
cari eu nu le înțelegeam.

Când îi vėđui urcându-se pe acoperiș, sleiți de
puteri, le strigai:

— Dar Agata! Iacob și Rosa?!

Scuturără din cap. Lacrămi mari le curgeau din
ochi. Din puținele vorbe ce mi le spusēră, înțeleséi
că lui Iacob îi spărseseră capul niște bārne. Rosa se

prinse de cadavrul bărbatului ei, care o trase și pe ea la fund. Tușa Agata nu mai reapăruse. Bănuiam că trupul ei dus de curent, a intrat în casa de subsolul nostru, pe o ferăstră deschisă.

Și ridicându-mă în sus, mă uitai spre acoperișul unde vedeai încă, cu câteva minute mai înainte, pe Aimée. Dar apa creșcea mereu. Aimée nu mai sberia. Vedeai numai brațele sale ridicate în sus pentru a-și ține copiii. Apoi dispărură cu toții, apa i acoperi încet la lumina lunii.

V.

Nu mai eram decât cinci pe acoperiș. Apa abia ne mai lăsa o bandă îngustă pe cresta casei. Apa dusesese deja un coș. Trebuia să ridicăm pe Veronica și Maria, cari leșinaseră și să le ținem în sus pentru ca apa să nu le ude picioarele. În fine ele își veniră în fire, dar groza noastră crescuse și mai mult, vedându-le ude, tremurând, strigând din nou că nu vor să moră. Noi le mângâiam cum mângâi pe copii, spunându-le că nu o să moră, că nu o să lăsăm morțea să vină să le ia. Dar ele nu ne mai credeau, șcieau bine că o să moră. Și de câte ori acest cuvânt «să mor», sună, dinții le clănțeniau, se aruncau una în brațele celeilalte.

Eră par că sfârșitul lumii. Din sat nu mai rămăsese decât câteva părți de ziduri. Numai biserica își mai ridică turnul neatins, și de unde se auzea un murmur de oameni cari se șcieau la adăpost. În depărtare horecâia apa. Nu mai auziam nici chiar acele derimări de case cari sunau ca fichișul când cade. Eram părăsiți, ca și când am fi făcut naufragiu la o mie mile depărtare de uscat.

Intr'un moment crezurăm că auzim la stânga noastră un șgomot de lopeți. Par că eră o lovitură cadentată, din ce în ce mai precisă. Ah, ce musică de speranță, și cum ne ridicarăm cu toții ca să vedem decă vine scăparea din depărtare. Dar nu vedeam nimic.

Suprafața galbenă a apei se întindea, pătata de umbre negre; dar nici una dintr'acestea umbre, vânturi de arbori, remășițe de ziduri derimate, nu se mișcau. Remășițe, ierburii, butoie goale ne deșteptau speranțe înșelătoare; tălăiam batiștele, până ce vedând că ne înșelăm, recădeam erăș în descurajarea de mai înainte.

— A, acum o ved bine, strigă d'odată Gaspar. Priviți, etă colo, o barcă mare.

Și ne arată, cu brațul ridicat, un punct în depărtare. Dar eu nu vedeam nimic; nici Petru. Dar Gaspar se încăpățina. Eră într'adevăr o barcă. Auзіam lamurit loviturile de lopeți.

Ni se părea și nouă că o vedem. Pluția încet. Par că se întorcea pe loc, fără să se apropie. Imi aduc aminte că în acel moment eram ca ieșit din fire. Ridicam brațele cu repezeli, strigam din respireri. Insultam barca, dîcînd că e pécătósă.

Ea, mereu neagră și mută se învêrtia tot mai încet... Eră ore cu adevêrat barcă? Nu pot șci nici acuș. Când ni se păru că o vedem dispărênd, ne duse și ultima speranță.

D'aci încolo, în fiecare moment ne așteptam să fim înghițiți dimpreună cu casa. Ea eră săpată reu, nu se mai ținea decât pe câteva ziduri gróse, care derimându-se și ele, aveau să tragă după ele și acoperișul. Dar de ceea ce ne temeam mai mult, ceea ce ne îngrozia, eră că simțiam acoperișul încovoindu-se sub greutatea noastră. Casa pôte că ar fi rămas în picioare întreaga noapte, inse olanele se sfărâmau mereu, bătute și lovite de bărne. Ne refugiase-răm în stânga, pe niște capre solide încă. Apoi și ele părură că încep a slăbi. De sigur s'ar fi rupt,

decă am mai fi rămas toți cinci pe un spațiu atât de mic.

De câteva minute fratele meu Petre își luă er pipa în gură, cu un gest machinal. Își resucia musteța sa de vechiu soldat, își încrunță sprincenile, mormâind. Acest pericol care-l încungiu-ră, și contra căruia curajul seu nu putea să lupte, încep să-l în-pacienteze. Scui-pa de doue de trei ori în apă cu mânie desprețuito-re. Apoi vedînd că acoperișul slăbia mereu, se hotărî și se coborî în jos.

— Petre, Petre, strigai înspăimântat.

Întorse capul și-mi dîse liniștit:

— Remăi sănetos, Luis... Uite, mi s'a urit!

O să aveți cel puțin c'un loc mai mult.

Și, după ce-ș aruncă pipa, sări și el în apă, mai dîcînd:

— Nôpte bună! M'am săturat!

Nu se mai arată. Eră inotător slab.

D'altfel se lăsă și el în puterea apei, esasperat de ruina noastră și de vederea tuturor ai noștri, pe cari nu voia să-i supravețuiescă.

Bătură orele doue din nôpte în turnul bisericei.

Nôpte se sfêrși, această nôpte oribilă deja atât de plină de agonia și de lacrimi. Puțin câte puțin locul uscat de sub picioarele noastre se mai îngustă; eră un murmur de apă curgătoare, mici unde cari se goniau una pe alta. Curentul eră se schimbasse; fărîmăturile de pe apă mergeau d'a dreapta satului, abia plutind, ca și când apa s'ar fi liniștit, oboșită și leneșă.

Gaspar d'odată își scóse ghețele și vesta. Îl observasem chiar de mai înainte, că se prepară la ceva.

Și când îl întrebai, imi răspunse:

— Ascultă, bunicule, așteptarea asta me omórá, nu mai pot să stau, lasă-me să fac ce șciu, avem să scăpăm.

El înțelegea pe Veronica.

Me încercai să-l desmînt. Nu puteam să-mi inchipui că va avé forța să ducă fata până la biserică. Dar el se încăpățina.

— Las, las! Am brațe destul de tari. O să veți.

Dîcea că preferă a încercă să scape pe această cale periculósă, decăt să aștepte pe loc, căci dîcea că-ș simte brațele slăbind, ascultând și uitându-se cum se surupă casa cu noi.

— O iubesc, o voi scăpa-o, dîse.

Nu mai dîsei nimic. Strînsei pe Maria la piept.

El credea că acesta eră o imputare. Îngănă:

— Voi veni și după Maria, ve jur că voi veni.

Voi găsi eu o luntre séu un alt ajutor. Aibi încredere în mine, bunicule.

După ce-și desbrăcă și haina, luă pe Veronica în brațe, spunându-i mereu că să nu se sbată, să nu-i fie frică. Fata la fiecare vorbă, răspundea da, zăpăcită. Apoi după ce-ș făcu semnul crucei, de și nu eră evlavios de fel, se lăsă în jos pe acoperiș, țînînd pe Veronica de o luntre pe care i-o legase pe sub brațe. Ea țipă înteu, bătău apa cu mâinile, apoi leșină.

— Mai bine e așa, imi strigă Gaspar. Acum nu-mi mai pasă.

Se pôte inchipui cu ce gróză îi urmăriam cu ochii. Pe apa albă observam până și cea mai mică mișcare a lui Gaspar. Ducea pe tinera fată legată cu o funie, pe care și-o luase de după gât; o ducea astfel pe umeri de jumătate. Greutatea pré mare îl făcea să se cufunde uneori; totuș el înainta, no:ând cu o putere supraomenescă. Nu me mai temeam, căci el precurese deja a treia parte din distanță, când deodată se isbi de un zid ascuns sub apă. Ciocnirea fu teribilă. Amândoi dispărură. Apoi îl vedui

reapărând singur; funia se rupse. El se scufundă de
dove ori. În sfârșit reapără, scoțând și pe Veronica,
pe care o aruncă pe umerii sei. Dar acum nu mai
avea funia ca s'o țină, ceea ce-i
ingreună poziția. Cu toate acestea
el înaintă. Cu cât îi vedeam
apropiindu-se de biserică, cu atât
mai mult tremuram. D'odată voii
să strig; zăriseam niște grindii
cari veniau spre densii. Remă-
sei cu gura deschisă; o nouă
ciocnire i despărți, apa îi aco-
peră ăr.

Din acest moment rămăsei
stupid. Nu-mi mai rămase decât
instinctul animalic a conservă-
rei de sine. Când me ajungeau
valurile, me dedeam îndrêt. În
această nesimțire auđii mai multă
vreme un rîset fără ca să-mi
pot esplica de unde venia. Se
făcea ziua, d'albe țori. Eră timp
frumos, recóre și liniștit ca pe
marginea unui lac a cărui apă
se deșteptă înainte de resăritul
sorelui. Dar rîsetul resună me-
reu; și întorcându-me, vedui pe
Maria în picioare, cu hainele
udate. Ea eră ceea care ridea.

Ah, sörmana scumpă crea-
tură ce blandă și frumoasă părea în
acest ciaz matinal. O vedui cum
se plcă, ia cu pumnul apă și-ș
spălă ochii. Apoi își legă pe
cefă frunhosul seu pör blond.
Fără indoielă, ea-și făcea toa-
leta, se credea în mica sa ca-
meră, duminica, când clopotele
sună vesel.

Continuă a ride, un ris de
copil, cu ochii limpedi, cu fața
veselă.

Începui să rid și eu cu ea,
cuprins de nebunia ei. Terorea
o inebunise, și eră o minune
s'o veđi atât de încântată de
curățenia acestor țori de pri-
măveră.

O lăsam în voia ei, neînțe-
legend, dând din cap cu fran-
chetă. Se gătia mereu. Apoi
când se cređu gata, cantă unul
din imnurile sale, cu o voce de
crist al. Dar în curënd se între-
rupe, strigă, ca și când ar fi
respuns unui glas, pe care nu-
mai ea îl auđia și numai ea
singură îl înțelegea:

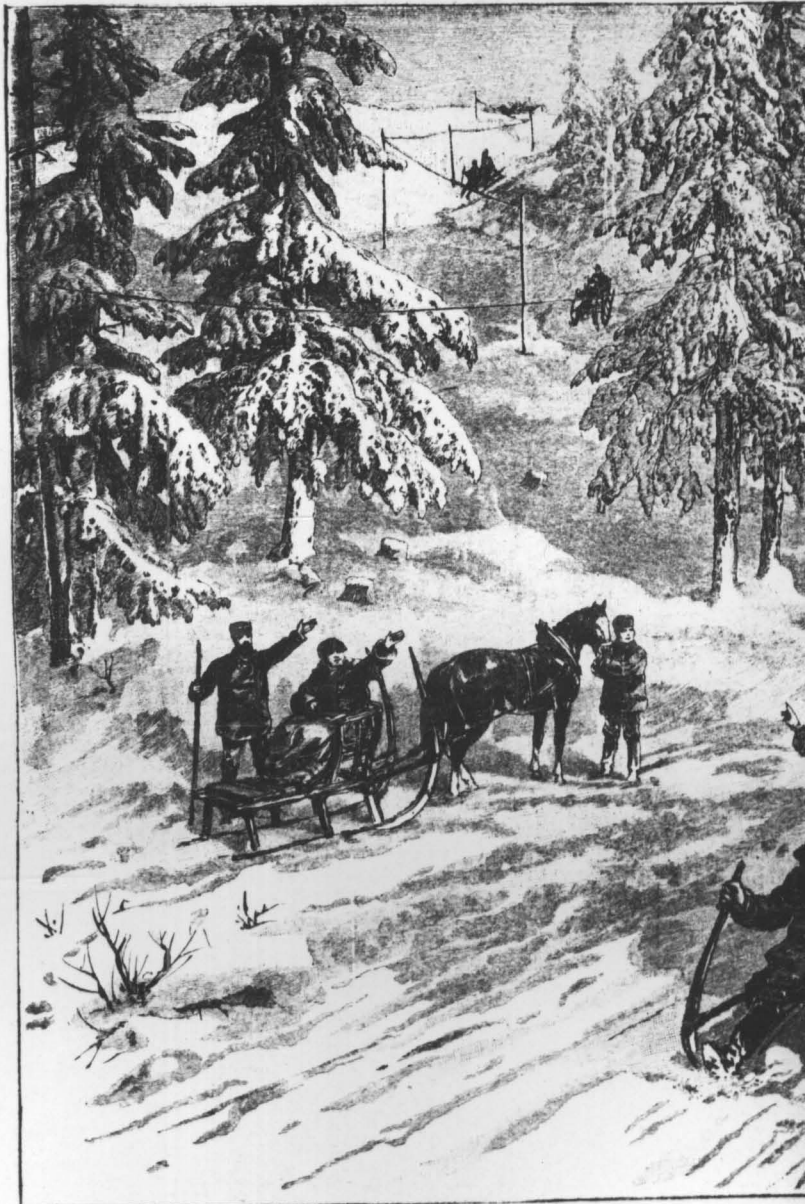
— Viu, viu!

Își reîncepü cãntecul, se
cobori pe acoperiș, intră în apă,
care o cuprinse încet, lără sgu-
duire. Eu nu încetasem de a
zimbii. Priviam, fericit, locul
unde ea dispăruse.

Nu-mi mai aduc apoi aminte
de nimic. Eram singur pe acop-
eriș. Apa creșcea mereu. Un
coș stătea încă în sus, și cred că am scăpat, țic-
cându-me de el cu totă puterea, ca un animal,
nare nu voeșce să möră. Apoi, nimic, nimic, întune-
ric, neantul.

VI.

Pentru ce mai trăesc? Mi s'a spus că ómenii
din Saintin au venit pe la șese ore cu barca, și m'au

É R N A I

găsit culcat p'un coș, leșinat. Apa fu atât de
crudă, încât nu me duse după ceialți ai mei,
în timpul când nu mai simțiam nimic din neferici-
rea mea.

Eu, bătrânul, am fost acela care m'am încăpăținat să trăesc.

Toți se duseră: copiii sugători, fetele mari, cas-

in Garona, pentru a merge pe drumul, pe care s'au dus toți. Nu mai am nici un copil, casa mi-e derimată, câmpiile pustiite. O, s'era, când eram cu toții la mesă, cei bătrâni la mijloc, cei tineri la rând, cum me încungiură veselia și cum me încăldia. O, acele zile de seceriș și de cules, când eram cu toții la lucru, și ne întorceam cu toții, mândri de bogăția noastră. O, copiii frumoși și frumoșele vii, fetele frumoșe și graul frumos, bucuria bătrâneții mele, respata via a vieții mele întregi. Decă toate acestea s'au dus, de ce vrei, o Dómne, ca să me mai ții pe mine?

Mângăere nu pot ave. Ajutor nu-mi trebuie. Pământurile mi le-aș da omenilor din sat, cari mai au copii. Ei ar ave curagiul a curăți pământul de ruine și a-l munci din nou.

Am avut o singură dorință, o ultimă dorință. Aș fi dorit să găsesc trupurile alor mei și să i îngrop în cimitir sub o p'etră, unde i-aș fi putut reintelni odată. Se vorbia că se pescuise la Toulouse câteva cadavre, duse de apă. Me decisei să me duc până acolo.

Ce desastru înfiorător. A-prôpe doue mii de case derimate. 700 morți. Tôte podurile duse. Sate șterse, inecate sub noroiu. Daune teribile. 20,000 ômeni remași pe drumuri. Impregiurimea imfestată de cadavre, amenințată de epidemii, de tifus. Jalea în tôte părțile. Strade pline de cortegii funebre. Mila ce se stringea nu putea să vindece tôte ranele. Eu inse trecui fără să v'ed nimic în aceste ruine. Aveam ruinele mele, morții mei care me striviau.

Mi s'a spus că în adev'er multe corpuri au putut fi nepescuite. Dar erau deja îngropate în șiruri lungi, într'un colț de cimitir. Cadavrele necunoscut le fotografiaseră. Și printr'aceste portrete am găsit p'al lui Gaspar și Veronica. Logodiții fuseseră găsiți îmbrățișați. Am plâns când i-am v'edut.

Ioan Rusu.

Cugetări.

Sânt unii ômeni, cari chiar la a dori sânt netrebnci.

*

Linguşirea e soră dr'epă a minciunei.

*

Deșteptul'ui îi servesc cu mult mai mult dușmanii, decăt prostului prietini.

*

Să lași să te v'edă, dar să te străv'edă nici odată.

V. G. H. I. A.

nițiile noi și casniciile vechi. Și eu mai trăesc, ca o buruiană rea, dură s'ecă, cu răd'ecinele în hrebi.

Acuma, decă aș ave curagiu, aș face ca Petre, aș dice: »M'am săturat, s'era bună!«, m'aș aruncă

Nume familiare românești.

(Urmare.)

13. *Comuna Grovaț.* Adam 16 familii, Adamovici 2, Argane 2, Bacala 18, Balica 15, Begu 3, Beica 2, Belcica 1, Bercu 5, Breica 1, Blagoe 18, Boțoc 3, Braia 18, Butan 7, Berovan 1, Bordan 1.

Capet 3, Cerbu 6, Cherda 2, Codia 6, Cociova 6, Coeriu 6, Ciocârla 5, Ciorman 10, Ciorgorariu 2, Ciurcia 8, Danciu 2, Doban 5, Doga 1, Dragina 3, Drinca 13, Dragila 1, Ermica 1, Frătila 2, Gacica 12, Ghicea 10, Grema 1, Guga 17, Gujba 6, Iencia 2, Ie-nuica 10, Iliu 3, Ilica 4, Josa 6, Laia 6, Lăzar 8, Latie 18, Lazinea 2, Lupinea 51, Lupu 4, Lungu 2.

Marila 12, Mazeru 3, Marsin 2, Milotin 3, Mițu 1, Miuta 5, Motofila 10, Murgu 6, Muța 3, Negru 1, Nedu 1, Paica 7, Panic 5, Petcu 2, Raduț, Rebigia 9, Roșu 2, Roșcă 1, Șaiteu 4, Sanda 1, Stoia 5, Stoian 3, Șciulia 18, Sima 7, Serbu 4, Stanciu 3, Suci 5, Susuia 2, Stăngu 2, Țițu 2, Tema 1, Toma 9, Topal 24, Udrea 16, Urgeiu 8, Vețan 1, Vijan 6.

14. *Comuna Jertof.* (Heierdorf) Adam 1, Ambruș 7, Banu 3, Barac 1, Bêlu 2, Birșu 1, Buzeziu 2, Cioloca 4, Dașu 14, Drilia 4, Drag 5, Drăgoi 3, Fira 3, Firu 1, Fistea 1, Gița 3, Guga 1, Gurgutu 1, Icu 1, Iancu 1, Ienașcu 3, Jucu 2, Covrin 2, Cherdu 9, Crăciun 1, Cucu 2, Lapêdat 7, Lazar 1, Lința 6, Luca 2, Lungu 12.

Marila 3, Mazeran 9, Miclea 35, Mioc 2, Murgu 15, Miteru 1, Novac 2, Novacescu 12, Ogrin 1, Olar 1, Panciovan 3, Radovan 1, Rad 1, Rena 1, Roșca 1, Sava 18, Serbu 10, Surlaș 2, Țepeneu 4, Todor 1, Turcu 1, Vălean 1, Voina 1.

15. *Comuna Iabalcea.* Aci sînt puțini Români, ceialaltii sînt Bulgari. — Andrea 1 familiă, Baciuna 6, Beul 18, Bulan 1, Ciunponeriu 1, Filca 26, Ifca 6, Lapêdat 1, Niagul 3, Padinant 7, Petruț 2, Rebejila 2, Ursul 9, Ursu 1.

16. *Comuna Iam.* Adam 11 fam, Babet 36, Ba-leșan 4, Blajica 3, Bernia 1, Birtea 3, Bontea 4, Ciuciu 1, Dobroi 1, Dubovan 8, Dumitru 5, Fira 2, Gava 1, Gerga 1, Gligoria 1, Gligu 29, Greoniant 1, Iencea 4, Galina 1, Catina 5, Capet 2, Careba 2, Chitui 1, Cornia 4, Lapêdat 1, Lapoșita 1, Lazar 12, Loga 1, Liuba 1, Marcu 2, Mata 1, Marila 3, Meila 1, Martin 1, Mioc 1, Murgu 1, Muntean 1, Negru 4, Nica 9, Ostian 2 (Ostean?)

Pera 1, Perneu 1, Pașcu 1, Parvulovici 3, Popa 5, Popovici 3, Pupu 8, Rad 3, Rașovan 2, Roman 2, Rista 1, Sandru 1, Stanciu 8, Stancu 3, Suvaianț 1, Sim 1, Șalitrariu 1, Secula 1, Stoian 3, Vălean 11, Vuemir 2, Vulpe 3, Vuicui 2, Jita 2.

17. *Comuna Iliadia.* Adam 2, Anca 2, Ania 37, Balia 2, Balan 18, Beoia 6, Biba 5, Birovici 2, Borca 2, Brebu 8, Brinzeu 2, Bungi 8, Cerbu 3, Cichiri 2, Ciucure 3, Daia 5, Dragoi 3, Duma 8, Firu 10, Frent 1, Gagula 2, Gerdea 1, Gergina 17, German 15, Gercea 6, Ghinda 5, Gosta 2, Gutin 5, Iencea 1, Ignia 5, Iorga 4, Iovan 2, Iovanel 1, Jucu 1, Catina 11, Chelciu 11, Chinda 2, Corcan 18, Creț 1, Cucu 3, Lazar 19, Latic 6, Luca 24, Lința 1, Madincea 22, Micea 1, Moise 11, Murgu 37, Neamț 1, Neda 5, Nuț 2, Ogrin 5, Pașcota 6, Petruț 12, Peia 1, Popa 9, Popovici 2, Pălatoeu 1, Potocian 7, Radomir 2, Radulia 23, Rugaciu 49, Rusmir 14, Rusovan 1.

Șchila 1, Șerbone 6, Sirbu 12, Sporia 1, Stanilă 14, Tamaș 6, Tatar 9, Telegă 6, Ticic 11, Toger 8, Truca 7, Ursu 3, Vidu 4, Vuemir 2, Vuicu 1, Zeicu 25, Zoma 1, Jurchela 5.

18. *Comuna Căcova.* Ambruș 1, Argane 2, Ariciu 1, Bacala 3, Balica 5, Beica 5, Beca 1, Belia 2, Belca 1, Bercu 2, Bibi 1, Bili 1, Bobu 1, Bolove-

gia 1, Bolovan 1, Bordan 13, Borca 1, Botoș 1, Braia 2, Brinda 6, Brindușa 8, Brinzeu 2, Bucure 2, Burza 2, Butan 4.

Cilla 10, Cicu 1, Cimponeriu 1, Cizmaș 2, Cinea 1, Cioloca 1, Ciorman 4, Cioreu 1, Ciorgariu 16, Ciulin 3, Danciu 5, Draga 1, Druga 9, Draghiescu 2, Dragu 18, Doga 1, Firca 32, Frenda 11, Giaga 2, Ginea 1, Gerga 1, Grema 1, Guga 3, Ilica 10, Iencuț 3, Iancu 2, Ienașcu 1, Ie nuica 1, Jura 11, Jeica 2, Idic 2.

Calariu 2, Calin 1, Carabaș 2, Cheviercu 6, Chercioban 7, Cherșu 1, Catana 2, Cocora 4, Condan 2, Cornia 1, Cossan 1, Copla 2, Cuzma 5, Laia 2, Laiu 9, Linca 6, Lința 2, Luca 2, Lupinea 2, Lungu 2.

Măgurian 28, Marcu 11, Melca 5, Merja 8, Miclea 5, Micodin 3, Mieșă 4, Micu 7, Minda 7, Miui 15, Miuca 2, Miuța 3, Muica 2, Muntean 1, Murgu 4, Mușă 3, Muțu 6, Nedelcu 16, Nerancia 1, Ona 9, Ocian 8, Olariu 1, Opra 6, Oprian 3.

Paica 2, Penda 1, Pecione 1, Petrica 1, Pincu 2, Peica 1, Popa 3, Popovici 1, Popone 1, Popescu 1, Pupu 18, Pușcaș 1, Samoila 7, Șeicu 6, Șerbone 9, Serbu 1, Sarmaș 1, Stan 1, Stancu 1, Stanciu 1, Stoian 1, Sulia 6, Sculici 1.

Tamaș 6, Tema 1, Terbețone 3, Ternei 2, Tașcu 1, Tiuca 2, Treica 1, Treicu 8, Truia 2, Topala 1, Turconiu 4, Uța 6, Țeran 2, Titin.

(Va urmă.)

Dr. At. M. Marienescu.

Doine poporale.

Din Caraș-Severin.

Frunță verde de cicore,
Inimișora reu me dore,
Și atunci mie-mi va trece,
Când tu bêla-mi vei aduce:
Mură nêgră 'n mieș de êrnă,
Sloi de ghiață 'n mieș de vêră.
— Mei bândița, bade dulce,
Eu tôte le voi aduce,
Dar te rog, spune-mi de unde?
— Frunță verde și-o lilea,
Nu te pricepi, mândra mea?
Sloi de ghiață-i peptul teu,
Când îl puni pe lâng'al meu,
Mură nêgră-s ochii tei,
Când îi puni pe lâng'ai mei.

Frunță verde de sălcuță,
Eu iubesc o româncuță,
Toți ar vrea-o de draguță
Ochii ei sînt ca de flori,
Când-o vești te iau fiori.

Când pe mine me urești,
Mândră, te și prepădești,
Când pe mine mi-i uri,
Urêscă-te sôrele,
Să te asle relele,
Trei părechi de frigurele
Sa-ți fie de schimburele,
Lunia anu, marța altu,
Până-ți vei perde capu,
Lêcul să nu ți-l găsești,
Pân' pe mine me iubești.
Când îmi spuni că m'ai urit.
Atunci liacul ți-l inchid,
În trei fire de morari
Și îl port în busunar.

Constantin Voda.

O dedicație ...

Cine va citi, va afla.

Am citit multe cărți pe cari vedeam tipărit cu litere mari și legibil: »In semn de recunoștință...!« séu »In semn de admirațiune« séu: »Marelui patron și mecenate a...!« Am citit poezii după firea și cuprinsul lor: »Amicului ***«; séu »Madamei... A«; séu in celea din urmă spunând adevărul, vădându-le toate acestea, îmi diceam, ore ce se caută: Piața séu protectorul? Șcim, că de celea mai multe ori, nu intru atât calitatea negoțului, pe cât protectorul sub a cărui ochi intră negoțul (in lume) dă vedă și renumele vândătorului...!

Chiar și in viața de toate zilele, vedem anunțuri prin ziare, cam de următorul cuprins: »Prăvălie la vulturul negru« mai înainte »Prăvălie la corbul alb«; séu »Gheorghe Fôrfeacă friseur« vis-a-vis de Hotel »La France«; apoi mai vedem anunțuri de cuprins variu din cari de asemenea nu lipsesc o drôie de atestate dela diferite persoane dintre cari unele chiar de o anumită valôre. După bunul nume al altora, se »necrécă a trăit — umbriile.

Așă vedem că face astăzi totă lumea care voeșce a-ș vinde negoțul. Să tac despre »ofertele« pentru căsătorii, căci acestea sânt atât de numeroșe, cu deosebire in foile germane, încât te miri de mulțimea reclamelor.

Dar noi ne obișnuim a dice: »la pèrul lăudat să nu mergi cu sac mare...!«

Décă așă face maioritatea lumii de astăzi, pentru ce să nu imitez și eu baremi acuma in mic, — acésta apucătură?! Permit inse, că negoțul nu e al meu, ci eu voesc numai a-i da un atestat in acea bună credință, că marfa pe care o recomand are să fie cercată la timp potrivit și, mai de interes pentru publicul doritor de lucruri noue, séu aplicat spre originalități. Căci și așă aușim căindu-se aproape fiecare scriitor, că in lucrările noastre nu mai intimpinăm »idei noue« séu »producte originale.« Cel puțin pe acest teren se pune aproape fiecare critic in momentul când voeșce a ne arată scăderile literare. Cu toate că cei mai mulți cu pretențiuni de critici, încă nu au produs nimic original și de interes netăgăduit pentru literatura noastră. Atari criticii ar trebui să-și critice mai întieiu secăturile minții lor proprii.

Eu aflu chiar și in aceste critice — nu alt ceva decât éraš un reclam innvêlit in formă de dedicații pline de variațiuni nostime!

Vêd dar, că peste tot găsim numai dedicații. Apoi să nu te molipsești? Chiar de acea și acésta lucrare a mea, de cuprinsul de mai jos și după titula ei este o dedicație in totă forma și in totă puterea cuvântului.

Cetiți-o!? Numai cuvintele sânt vechi, fapta inse e originală. Eră cătră 7½ ore séra. Adecă după ce cinasem împreună cu dl Traian H. Pop. Ne aflam in chilia mea nr. 23 și, fumdând povestiam după cum dice Românul »de prin țera noastră.« Regulamentul, după a cărui paragraf trebuie să ne acomodăm, este in o privință atât de crețător, încât până la 8 ore séra ne este permis a ne mai afla împreună. După 8 ore séra, trebuie să ne retragem fiecare in chilia sa, când ușa ni se inchide.

Peste și putem petrece in cea mai bună liniște și negenați, fie numai noi doi, fie in societate cu ceilalți colegi deținuți. Aflu inse — că in acesten

dile nu este bine ca să descoper și să descriu pagine din acest loc așă numit: »prinsôre de stat.«

Destul, că povestind așă să ne trecă de urit, deodată aușim o ciocănitură la ușa și până a nu-i permite intrarea, pășeșce in chilie uul dintre colegi (E. B.) Încă nu apucasem a-l invita să ocupe loc, pe când el cu multă vioiciune și abilitate ne intrébă, décă nu avem plăcere a bé împreună in chilia lui o thee.

Atât eu, cât și dl Traian H. Pop ne mulțumim de invitarea ce ne face, spunându-i, că in astă séra nici thea noastră regulată nu o bem.

— Atunci — dice dl E. B. — să-mi dați puțin spirt denaturat. Dl Tr. Pop se și scólă și-i intinde sticla noastră cu spirt.

De ôră-ce tot respectivului domn i-am imprumutat încă mai dăușim o sticlă aproape plină cu spirt, pe care nu mi-a mai adus-o decât numai golă, de-acea — cam in rts cam in de-adins — !-am spus, să facă bine și să ne aduc sticla... dar numai nu golă.

— Indată vi-o readuc! Dar totuș, placă-ve a veni la mine numai in povești, căci am mai invitat și pe alți colegi la o thee!!

— Se pôte că vom veni pe timpul când veți bé thea.

Și s'a dus cu sticla.

Mai stăm și noi puțin, când dice dlui Pop: Dar aid' să vedem cum o să-și petrecă ôșpeții. Indată eșim și intrând pe ușa vis-a-vis la dl E. B. aflăm încă trei colegi.

Ne aflam im chilie 6 persoane. Mașina de thee ardea. O-a fost imprumutat dl E. B. dela alt coleg.

Doi dintre colegi ședeau lângă mesă și așteptau să fêrbă thea mai de grabă. Alți doi ședeau pe pat. Traian sta răzemat de pârtelele de lângă feréștră fumând ca un turc.

Stăpânul casei sta cu mânilor in buzunare și cu ciubucul in gură, lângă mașina de thee, ridicând din când in când capacul să vèdă decă ferbe séu nu apa.

In vremea asta unul povestie că-și aștêptă grația; altul, că mai are atâtea și atâtea sêptemâni; altul că mai are atâtea luni — altul, că mai are... ani!!

In chilie domniă o căldură și un fum de pipă și țigări, după cum numai își pôte omul gândi. Dar puțin geneză atât fumul cât și căldura pe cei atât de deprinși cu unele ca acestea in chillile prinsorii.

Spre orientare: in casele statului nici nu poți conversa decât éraš numai in limba statului, pe care țeu eu nu am fericirea a o posede.

— Ferbe apa! Dle E. B. adă thea!! Așă dice unul dintre domni.

— Vai, că n'am thee!! Dela care să aduc? Vecinul cu carele ședeam împreună pe pat, dice cătră E. B.: Du-te și adă din chilia mea.

Merge și aduce. Pune thea in ôlă... dar tot atunci dice: nu am nici rom și nici zahăr!!?

— Du-te și cere dela... și dela...!

Și ér merge și aduce o sticlă cu rom și câteva bucăți de zahăr. Ș-ar tèleui, că ôșpețul e inciripat din sat.

Rideam cu toții de dl E. B. care-și șcie omeni așă de bine ôșpeții. Mi se pare că și acuma vèd pe dl Tr. Pop ridând și având țigareta intre dinți.

In celea din urmă se strecoră thea in ceașce — și eră să se beie.

Me uitam cum își ținea ceașca unul in mână, altul pe genunche, altul se plimbă prin chilie — ér eu cu Tr. Pop ne priviam suridând...!

— Eu nu pot bé thea mea; e numai apă caldă.

— Eu nu o pot bé, că nu-i de loc nici zahăr nici rom.

— Eu o să-mi pun vinars in thea asta, dóră va avé mai bun gust.

Ridénd dísei: Dl E. B. nu a avut decât numai apă. Acésta o-ați fi putut bé și 'n chiliile dvóstre. Dela unul e mașina, dela altul thea, dela mine spirtul, dela altul romul și dela altul zahărul. Așá să tot inviți óspeți...!!

Vedénd apoi, că zahărul le lipsește tuturor, am mers și am adus dela mine câteva bucăți. Dl E. B. își díse, că lui nu i trebuie zahăr, de óră-ce thea lui e fórte minunată... Dar numai el șcía cum póte s'o beie. Ce e drept, nici nu am pré stáruit ca să-și ieie zahăr. Toți ceialalți domni au primit care de putere.

Astfel între risete petrecurám până la 8 ore, când apoi ne-am depártat din chilia dlui E. B. fiecare in propria sa chilie.

Eu am aflat cu cale a-mi notá acésta sérá și, ca aducere aminte de dílele petrecute in închisóre, a o pune pe hárție in forma și după cuprinsul de față.

O-am făcut acésta numai din punct de vedere al moralului; deóră-ce nu — in acest loc — dar chiar și in larga lume ne întélnim cu figuri cari se nisuesc a jucá pe boerul.

Câți nu sânt cari parte prin cine strálucite și prin pánduri grase, parte prin jocuri hazarde de cărți séu prin bachanalele celea mai uricióse își fac reclam și-și cástíga aderenți, cari in tot locul ridicá și in-careá cu laude pe cel cu pré multe revașe in busunar séu cu pré multe noduri la batistá.

Ér așá ceva se întâmplá nunuam in societatea înaltá din mijlocul altor popóre, dar o márturisesc fără shélá, se întâmplá și in mijlocul societáții nóstre. Incepe a se introduce un fel de reclam periculos in literaturá, ca și in énsași societatea neliterará.

Așá nu este bine! Și mai cu sémá reclamele sânt pentru poporul nostru — care ancá nu le pricepe — o desamágire. Vai, câte desamágiri...!

Dar me opresc aici. Dl din cestiune, — dl cu pricina — e astáđi liber. Vorba e numai, cum are să se șcía purtá in societáte pe viitor? Și cum s'a purtat până acuma?

Nu l'am véđut, dar nici nu l'am cunoscut până cu asta ocasiune, deóre-ce nu sântem — după cum díce Românul: »de-o lege și de-o limbă.« Voesc inse ca să nu-l pérdá din memorie dl Tr. Pop.

E de staturá mijlocie; subțirel și pèrul roșietec. Ochii, nasul și buzele li recomandá fără a-l mai descrie. Cine-l va vedé, are să șcíte îndată, că-i de vița celora de lângá Iordan.

Ca prima impresiune — din închisóre — pe care o pusei pe hárție, me aflu îndemnat a o scóte in piáța literaturii române și a o dedicá dlui și colegului meu de suferințe: Traian H. Pop. Primescă-o!!

Seghedin, 1891.

Ioan Macavei.

Scrisóre din București.

Romeo și Julietta. — Dna Aristița Manolescu — Conferența dlui Ionnescu-Gion. — Dna Judic.

Sânt vre-o cinci ani de când in colónele acestei foi, dând sémá despre reprezentațiunea pentru prima óră a piesei lui Shakespeare, scriam că »Romeo și Julietta« va continuá să fie admiratá intod'auna pe scena Teatrului Național; întéu pentru că

in nici o piesă a sa Shakespeare nu a descris cu atáta putere, și cu așá dulce lirism amorul. — și a doua óră, pentru că puține din piesele ce s'au dat la Teatrul nostru s'au jucat cu atáta artá ca »Romeo și Julietta.«

Deosebire numai, că acum cinci ani admiram numai pe dl Grigore Manolescu, ér acum trebuie să admirám pe dna Aristița Manolescu, care din rolul Juliettei a făcut una dintre cele mai splendide ale sale creațiuni, ceea ce tóte diarele din capitalá s'au grábit să recunóscá.

A descrie jocul mut al dnei Manolescu (Julietta), când pentru întéias-datá il vede pe Romeo; a descrie creațiunea puternică ce o manifestézá, când pentru prima óră se simte in brațele lui; cruda durere ce o cuprinde când se depártá de el; deseperarea, neincápétóre într'un suflet omenesc, ce o stápnéște când párinții ei vor (sá o siléscá a se măritá cu Paris; hotárrirea ei de a bé un lichid, dat de Laureniu, pentru a luá aparența morții, ca să scape astfel de a se măritá, și mai ales scena înainte de a bé acel lichid; alucináțiunile ce i se incuibá in suflet când se gándește că póte să se deștepte in ca-voar (criptá) înainte ca Romeo, cu care se cununase in ascuns, să soséscá a o scápá, și așá să se gáséscá in intunerie, frig și între ciolane omenéști in acel aer ingrozitor, subpámétean, — a descrie tóte astea nu se pot, ér de véđut pe scena Teatrului nostru numai dela dna Aristița se póte, și cine șcíte câte generații vor trece, până ce să se mai ivéscá o a doua Aristița-Julietta.

Acolo inse, unde dna Manolescu a atins culmea artei, este actul din urmă, unde se deșteptá și vede lângá densa pe Romeo, care inse beuse otravá, cređénd că ea in adevér este mortá. E sláșietor de dureros acest tragic sférșit a lui Romeo și Juliettei, și este înáltător de frumos cum cei doi artiști interpretezá aci pe nemuritorul Shakespeare.

»Romeo și Julietta« s'a dat in anul acesta in beneficiul dnei Aristița. Publicul a resplátit pe beneficiená așá cum trebuie a se resplátit o mare artistá.

*

Duminică la 20 l. c. dl Ionnescu-Gion a ținut la Ateneu conferența sa: »Bucureșcii in timpul revoluției franceze.« Ateneul a fost íntesat de lume. Conferențiarul, in urma unor îndelungi cercetări istorice, de sigur, a arátat cu culorile cele mai vii, cum pela 1794—97 Bucureșcii au fost centru al mișcárilor revoluționare din Orient, cum, cu indulgența care ne caracterisá și cu iubirea pentru tot ce este bine, frumos și drept, noi am lásat nesupérați atát pe greci, cât și pe serbi și bulgari, ca să lucreze in țera nóstrá pentru interesul țérii lor, și cum unii din cei pe cari i-am tolerat și ajutat, ca grecii, s'au întors apoi in contra nóstrá. Probá ceea ce grecii vor să fácă cu Românií din Macedonia. A descris apoi o mulțime de evenimente și fapte de interes mai secundar ce s'au petrecut pe acea vreme in capitola Valahiei.

Párererea generalá despre conferența dlui Gion este, că dintre conferențele ce eminentul publicist le a ținut, acésta a fost cea mai muncitá.

Conferența va apáreré in »Revista Nouá« a dlui Hașdèu.

*

Asérá s'a dat prima reprezentație a dnei Ana Judic, vestita artistá dela teatrul »Varietés« din Paris.

S'a dat »Rousette«, comediórá-vodevil. Vestita artistá, tot fragedá ancá la voce și sprintená pe scená, a plăcut mult, ca 'n rëndul trecut, publicului bucureșcean.

Pecat numai că asemenea visite artistice sînt in detrimentul teatrului românesc, la a cărui reprezentări vin cu atît mai puşini, cu cît mai mulţi se duc la dna Judic sêu alţi artiştii străini.

Ioan Rusu.

Serată musicală in Blaş.

— La 15/27 ianuarie. —

Serata musicală arangiată de unii dintre membrii »Reuniunii femeilor române« de aci, sub conducerea românescului profesor de musică dl Iacob Mureşan, a avut succes complet. Programul seratei, compus din 8 puncte, a fost pré bine executat. Écă şi programul : 1, I. Mureşan : »Trecui valea« cor micst. 2, W. Ganz : »Galop de concert«, executat pe pian de dşórele Silvia Hossu şi Melania Brénduşan. 3, *** : »Dialog«, rostit de dşórele Septimia Vancea şi Valeria Uilacan. 3, Bellini : »Norma«, solo vióră executat de dşóra Letiţia Moldovan. 5, I. Mureşan : »Mănăstirea Argeşului« Nr. I II III, cor micst cu soluri, executate de dómna Cornelia Deac, dnii Aron Papiu, dr. Victor Szmigelski şi Iuniu Brut Hodoş. 6, I. Mureşan : »Olténa«, solo pian executat de dşóra Melania Brénduşan. 7, Iosif Vulcan : »Copila română«, declamată de dşóra Leontina Bian. 8, I. Mureşan : »Dorule, odorule«, cor micst.

Nu putem să nu amintim şi impregiurarea aceea, că de şi corul de abia a avut 15 membri, între cari pe lângă cei amintiţi şi dómnele Valeria Uilacan, Cornelia Hodoş şi Otilia Mureşan, şi domni Alesandru Uilacan, Aron Deac, Virgil Brénduşan, Aurel P. Bota, Victor Moldovan şi Victor Turcu, — şi de şi s'a pregătit timp relativ scurt, totuş in executarea programului a întrecut tóte aşteptările. La această serată, făcută in favorul fondului reuniunii femeilor române din Blaş, a luat parte tótă clasa inteligentă din localitate, fără deosebire de naţionalitate, aşá încât spaţioasa sală de gimnastică a fost cu deseveşire plină de public.

Punctul prim din program »Trecui valea«, poezie populară, compositie şi arangiere pentru cor de dl Mureşan, a fost intimpinată cu vii aclamări de complăceri şi aplausele publicului, atăt pentru buna şi precizia ei executare, cît şi pentru nimerit ei arangiere. De asemenea a fost bine primite de public şi celelalte compositii ale dlui Mureşan : »Olténa« in care dşóra Melania Brénduşan a escelat prin o admirabilă isteţime şi simţemént in executare. »Mănăstirea Argeşului«, — cea mai nouă, dat tot odată şi cea mai artistică compositie a dlui Mureşan, a fost acoperită de o furtună de aplause. A plăcut in această bucată — din care s'a cîntat numai partea I II III. — solurile, in cari au escelat toţi soliştii, dar in special dómna Deac, prin o frumoasă şi plăcută voce de sopran.

La rëndul lor dşórele Letiţia Moldovan şi Silvia Hossu au fost viu aplaudate din partea publicului, cea dintéiu pentru preciza executare a frumoşei dar grelei piese »Norma« de Bellini, ér a dóua pentru executarea pe pian a »Galopului de Concert.« Dşóra Hossu ne face să sperăm, că cu timpul va deveni o fórte bună pianistă.

Cu mult simţemént a predat şi dşóra Leontina Bian — care a fost imbrăcată in costum naţional — poezia dlui Iosif Vulcan »Copila română«, — poezie, care a devenit acum aşá de populară, cît nu póte lipsi mai dela nici un concert, fie pentru conţinutul ei, fie pentru de a da un impuls domnişórelor nóstre,

ca să imiteze pe ideala copilă de român, cîntată in acea poezie.

De asemena şi copiliţele Valeria Uilacan şi Septimia Vancea au predat cu multă isteţime şi curaj un frumos dialog, prin care se laudă atăt de nimerit viéta şi plăcerile dela »téră.«

La cererea publicului, după esecutarea cîntecului »Dorule odorule«, dl Iacob Mureşan ne mai cîntă pe pian »Ciobanul«, acea poezie ce in note line şi dulci ne face să o tot ascultăm fără de ostենélă. Escelenta esecutare a acestei bucăţi au dovedit-o unanimele aplause ale întregului public.

După sfêrşirea concertului, urmă joc tot in aceeaş sală, şi petrecerea ţinu cu multă voie bună până dimineţa.

Dintre dómnele care au luat parte la această serată frumoasă insemn următoarele : Ida Ciato, Amalia Moldovan, Aurelia Papiu, Rosa Muntean, Leontina Negruţ, Rosa Solomon, Maria Radu, Amalia Grama, Cornelia Deac, Elena Nistor, Lucreţia Viciu, Aurelia Oltean, Cornelia Hodoş, Otilia Mureşan, Valeria Uilacan, Iosif Vancea, Maria Stoica, Maria Turcu, Luiza Banfi, etc. etc. ér dintre domnişóre : Virginia Solomon, Leontina Bian, Ida Handrea, Elena Sântion, Silvia şi Elena Hossu, Gizela şi Maria Turcu, Melania Brénduşan şi altele şi altele, a căror nume mi-a scăpat din minte. Venitul seratei se urcă peste 100 fl.

Un asistent.

Érna in Norveghia.

— Veţi ilustraţiunea din nr. acesta. —

In părţile nordice érna, intocmai ca véra la sud, ofere multe momente de distracţie. Petrecerile din Rusia, unde aristocraţia arangózá ocursiuni cu sania şi felurite jocuri pe ghiaţă, sînt cunoscute in tótă lumea. Asemena sînt intereşante şi partiele ce se fac érna in Norveghia.

Ilustraţiunea din nr. acesta infăţóşeză o astfel de partie, o excursiune cu sania. Societatea tocmai se cobóră de pe un deal, in sanii fără cai, dirijiate de un om care şede dinainte şi impedeacă mersul repede implántându-şi piciórele in zăpadă.

Nu odată acesta pedecă e primejdiosă. Sania şi omul se restórnă iute, precum arată şi una din figurele ilustraţiunii. Dar ce le pasă ómenilor cu chef!

Coboritorii întélnesc pe drum o sanie elegantă şi nişte vênători cari i salută vesel, urându-le drum bun!

LITERATURĂ ŞI ARTE.

Şoiri literare şi artistice. Dl N. G. Radulescu-Niger a publicat la Bucureşci un mare volum, care cuprinde doue nuvele: »Jertfa« şi »Gelosia.« — Dl Iacob Negruzzi va publică intr'un volum la Bucureşci tóte piesele ce a tradus din Schiller. — Dl Mihail Cogălnicean pregăteşce pentru tipar mai multe volume din discursurile sale parlamentare. — Dl G. Meitani a scos de sub tipar la Bucureşci făşciora XIV, cea din urmă, cu care se incheie importanta sa lucrare »Studii asupra constituţiunii Românilor.« — Sculptorul Georgescu din Bucureşci lucréză la monumentul ce se va aşedá pe morméntul lui Eminescu; artistul va terminá lucrarea sa in luna lui maiu, când apoi se va şi aşedá la locul destinat. — Dl F. Marinescu, absolvent al şcolei de bele-arte din Bucureşci, lucréză la bustul lui V. Alecsandri, care se va aşedá in vestibulul de jos al Ateneului Român. — *Pictorul*

Th. Aman a deschis de vr'o doue luni o espozitie de tablouri ale sale, la București, in palatul băilor Eforiei. — Sculptorul Vasilescu din Craiova, care a studiat in Italia, va face o călătorie de studiu prin diversele orașe mai mari ale Europei. — Dra Văcărescu, dșoră de onore a reginei Romăniei, pregătește un nou volum de poesii in editura lui Lemerre din Paris.

Vlasia. Acesta e titlul unui important articol ce-l găsim publicat in fascicula a VII a tomului XVIII al buletinului Societății ungreșei de geografie (Földrajzi Közlemények.) care apare in Budapesta, cu spriginul Academiei ungreșei de sciințe, redactat de secretarul general al societății, dl Antoniu Berecz. Autorul articolului, dl Ludovic Czink, in forma unei descrieri de excursiune, ce a făcut dimpreună cu dl profesor din Fiume Vincentiu Nicora, — ne presintă un studiu prețios asupra poporului român din Istria. Valea ce ocupă poporul acesta ne numește Vlasia, adică valea romănescă, fiind că poporul aședat acolo e român. Valea Vlasia in 8 comune are 3000 de locuitori, capitala e Sussgnevizza; satele mai tôte se intind pe un teritoriu mare, căci casele sânt forte departe una de alta; casele sânt construite din pētră, coșuri n'au; cei mai bogăți își fac casă cu etagiu, in parter se află localitățile laterale, in etagiu sânt camerele de locuit, cari mai cu sēmă sânt înguste și mici. Acoperișul caselor de obicei se face din trestie, arareori din paie, mai des din țigle incovoiate. Câte odată lângă casă este și o grădină de legume. Poporațiunea se ocupă mai cu sēmă de agricultură, dar sânt și meserieși. Referințele climatice nu sânt tocmai defavorabile; ce e dreptul, Bora face pagube mari, dar poporul se teme mai mult de gerul indelung. Apa nu e prē bună. Referințele agrolgice nu sânt tocmai rele. Poporul e de religione rom. cat., cu tôte aceste preoții țin serviciul divin in limba slavă-vochiă. Preoții din Istria sânt factori politici in serviciul ideii panslave, cari lucrăză pentru slavizarea poporului român de acolo, încât acesta n'are nici o școlă română și se prepădește pe ți ce merge. Limba poporului e încă cea română, dar apēsarea slavă se și cunoșce. Etă câteva cuvinte: geaget—deget, pamă—palmă, mără—mână, umer—umer, cerbice—cerbicos, frunta—fruntea, ocliu, oclu—ochiu, ochi, nas—nas, gură—gură, barbă—barbă, gut—gât, chiept—piept, picior—picior. Tragem atențiunea cercurilor competente române asupra acestui prē interesant studiu.

Di Toclesou la Roma. »Il Popolo romano«, unul din diarele cele mai răspandite din Italia, care apare zilnic in 50,000 esemplare, vorbește pe larg despre o conferință pe care a ținut-o dl G. Tocilescu, la »Istituto germanico« din Roma. Dl Tocilescu a dat amēnunte forte interesante asupra monumentelor dela Adamklissi, care au fost primite cu numeroșe aplause. După această conferință s'a dat un banchet in sala restaurantului Marengo din Via Minghetti, la care au asistat cei mai illustri archeologi italieni și străini. S'a hotărit a se inființă o societate archeologică. Președinte al banchetului a fost aclamat profesorul Bornann, dela universitatea din Viena. Dl Tocilescu a ridicat un toast care a fost forte aplaudat.

Revistă pentru copii. O lipsă de mult simțită se va satisface de curēnd la București. Se va edită o revistă pentru copii. Titlul acesteia va fi: »Amicul copiilor«, redactată de dnii C. Arbore și St. Basarabean, cu colaborațiunea dlor B. P. Hașdeu, Th. Speranța, Ion Gherea și a mai multor literați de frunte. I dorim succes.

Diare noue. Lumea, revistă literară, sciintifică și politică, a apărut la București și va eși de doue ori pe lună. — Binele Public. diar politic cotidian. a

eși la București. — Lloydul, diar comercial apare la Galați. — Amvonul Român, foie bisericescă, a apărut la București, represintând interesele clerului mirean, forte desconsiderat in Romănia. — Monitorul Universal, diar cotidian, a apărut la București.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Piese noue. Dl I. L. Carageale a scris o piesă nouă; subiectul acesteia e scos din viața parlamentară română. — Dl Ioan Nenitescu va presintă in curēnd comitetului Teatrului Național din București o dramă a sa intitulată »Radu dela Afumați« in 5 acte. — Dl Mărculescu, artist la Teatrul Național din București, a terminat o piesă intitulată »Fundarea Romei«, pe care o va presintă direcțiunii teatrului.

Bal român și concert in Arad. Societatea »Progresul« din Arad va arangia acolo la 16/28 februarie an. c. bal român impreunat cu concert, in sala mare dela otelul »Crucea albă.« La concert vor conlucra: dna Agnes Brote din Sibiiu, dna Wilma Vadnay-Somló primadona teatrului din Arad, dra Elena Florian din Sz.-Udvarhely, dl Demetriu Popovici prim-baritonist la »Landestheater« din Praga și dl Victor de Heldenberg din Sibiiu. Bilet de persoană: 3 fl. locul I, 2 fl. locul II. Inceputul la 8 ore sēra. Presidentul comitetului arangiator e dl dr. Virgil Bogdan. Ofertele generose se primesc la adresa dlui Romul Ciorogariu in Arad.

Serată musicală in Lugos. Casina română din Lugos a dat la 31 ianuarie n. o serată musicală cu dans. Program: 1, G. Musicescu: »Deșteptă-te Române!« cuvinte de Andrei Mureșan. Cor miest. 2, Gottermann. Le rāve«, duo, violină și pian: dnii Liviu și Valeriu Tempea. 3, G. Sion: »Punga mea«, satiră, recitată de dl George Adam. 4, a) T. de... valer de Flondor: »Serenadă«, cuvinte de M. Eminescu, duett cântat de dșorele Lucia Vlad și Elena Germănescu. b) M. Cohen: »Diminēta«, cuvinte de V. Alecsandri, terțet, cântat de dșorele Alma Major, Lucia Vlad și Elena Germănescu. 5, Leonard: »Fantaisie-militaire«, violină cu acomp. de pian, dl B. Neumanovici. 6, G. Musicescu: a) »Dis-a badea«... b) »Stănceuța«, cor miest, cuvinte de V. Alecsandri.

Dra Bărsescu la București. »Timpul« scrie: Celebra artistă română Agata Bărsescu obținēnd un concediu dela direcțiunea teatrului din Hamburg, unde e angajată, va veni in primele zile din februarie in București, spre a da trei reprezentațiuni in romănesc, in teatrul național. De atâtea ori am cetit acesta, fără să se și implinēscă, încât acuma nu o mai credem.

Teatrul din Iași. Se crede, diice »Era Nouă« din Iași, că pentru Teatrul Național ce urmēză a se construi pe piața Primăriei, se vor adoptă planurile teatrului nou din Reims (Franța), al cărui cost total a fost de 1,307,000 franci. Din această sumă, deducēndu-se terenul, ce se oferă gratuit de comună, apoi effinētatea relativ mai mare a materialului și brațelor de muncă dela noi, cum și costul planurilor generale, se crede că suma absolut necesară, pentru edificarea unui local asemenea celui din Reims, nu va trece peste 8—900,000 franci. Ideea e forte nimerită, căci astfel orașul Iași va avē un edificiu monumental, demn de cele mai importante centruri din Europa.

Reuniunea rom. de gimnastică și de cântări din Brașov. Convenirea colegială pe care o anunțărăm in nr. trecut, sub presiudul dlui profesor Andrei Bărsescu, a avut succes complet. Profesorul de musică dl Nicolae Popovici a fost aplaudat cu entu-

siasm, căci toate corurile s'au cântat precis și frumos. In soluri au excelat și astadata dna Carolina Lengeru și dl Nic. Popovici. Cântecul popular ale dlui Musicescu au produs plăcere generală. Acompaniamentul pe pian a fost ținut cu exactitate de dșora Maria Bómben. După concert urmă dansul.

Mister. Cetim in »Timpul«: Mulți artiști au făcut cerere direcției teatrului pentru a veni in București: dra Theodorini și dl Gabrielescu, dra Darclee, dra Rechemberg etc. Dar nu li s'a respuns încă nimic. Pentru ce? Mister.*

Reuniunea de cânt din Comloșul-mare va aranja la 2/14 februarie concert insoțit de dans. Corul va cânta următoarele cvartete bărbătești: Junimea parisiană, Doină doiniță, Crénga ruptă, Din șețetóre; următoarele coruri micste: Sus opincă, Hora Dobrogei, Resunet la Crișana, Resai lună, Nevésta care iubește. G. Balan va declamá poesia »Cornistul dela Grivița« de I. Nenitescu; ér N. Draguescu va represintă canțoneta »Jidanul la Codru Hercii.« Dirigentul corului e dl Ioan Stoicanescu.

Reuniunea română de cânt din Clacova va aranja la 2/14 februarie concert și joc in sala Otelului Național de acolo. Programa concertului: Moto: »Na-inte dar române«, de I. Uzon, cor bărbătesc; »Hai Marie«, de N. Popovici, cor micst; »Jer szivemre tubiczám«, cor bărbătesc; »Șoimul și Flórea«, poesie de V. Alecsandri, declamată de sopranista Emilia Dula; »Junimea parisiană«, de Adam, cor bărbătesc; »Bogovi silni«, de Jaksica, cor bărbătesc; »O fată pe patul morții«, poesie de Bolintinean, declamată de sopranista Iuliana Cuzman; »Am Grabe eines Sängers«, de F. Wilhelm, cor bărbătesc; »Resai lună«, de Musicescu, cor micst. Tóte piesele se vor esecuta de amintita reuniune sub dirigința dlui Ioan Uzon.

Teatru jucat de plugari. Corul vocal al plugarilor români din Giulvez, in Banat, a dat acolo la 6/18 l. tr. un concert cu represintație teatrală, urmată de joc. S'au cântat piesele: Eță ziua triumfală, Spiritul, Junimea parisiană, Cerul limpede, Cătu-i țera; coristul Sim. Mezin a declamat poesia »Sergentul Flórea rănit«, de V. Alecsandri; coristul I. Cresteț a declamat poesia »Moș Martin« de Iulian Grozescu. Apoi s'a jucat piesa »Ruga dela Chiseteu« de Iosif Vulcan. Succesul a fost forte mulțumitor și publicul ținut in veselie continuă a respălit cu aplause multe pe debutanți. Intre diletanți au excelat dșora Iuliana Cotta, Etta Mezin, Alesandru N. și I. Adraș.

Un nou cor de plugari. Aflăm cu bucurie, că corurile vocale infiintate înteu prin Banat, au inceput a se respândi și prin Ardeal. Astfel cetim in »Gaz. Tr.«, că in comuna Șomfalău, comitatul Bistrița-Năsăud, s'a infiintat, la stăruința preotului S. P. Simon, un cor bisericesc de plugari, care a și inceput să cânte in biserică.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Școlii bisericose și șolare. Dl Nicolau Mane-guț, ales protopresbiter al Mureș-Oșorheiului, a fost numit in aceeaș calitate și de consistoriul arhidiece-san din Sibiu. — Dl Maxim Popovici, preot gr. or. in Bocșa-montană, a fost numit administrator protopresbiter al noului protopresbiterat Bocșa-montană, infiintat in urmarea arondării noue a protopresbiteratelor din diecesa Caransebeș. — Dl Alesandru Andressi, absolvent al facultății de medicină dela universitatea din Cluș, a fost promovat la aceeaș universitate in 31 ianuarie la gradul de doctor in medicina universală. — Dl Alesandru Bircescu din Lugoș la 31 ianuarie n. a fost promovat de cătră universi-

tatea din Budapesta la gradul de doctor in drept. — **Concursuri școlare.** In luna februarie se va ținé in București și lași un mare numer de concursuri pentru catedrele vacante séu suplinite la școlile din România.

Introducerea limbii române in biserică. Acesta a fost subiectul unei conferințe ținută de curénd de dl Al. D. Xenopol la Ateneul din București. Dela secolul X—XVII, a đis conferențiarul, predominise slavonismul in cugetarea scrisă a poporului român. După unele încercări sporadice de a introduce limba română, vedem pe timpul lui Mateiu Basarab și Vasile lupu, făcându-se o mișcare puternică in acest sens și introducându-se limba română atât in slujba oficială, cât și in aceea a statului. Causa care a produs in-sămnatul eveniment este, că grecismul resturnă slavonismul, dar preoții greci nu voiau să devină preoți la bisericile sărace. Ca bisericile române să nu rămână fără slujbă dumnezească, Vasile Lupu și Mateiu Basarab luară măsura de a introduce și tipări cărțile bisericese in românește. Tot din lipsa de »piseri« slavoni se introduse limba română și in documentele oficiale și apoi in totă viața intelectuală a poporului român.

Parastase pentru Antoniu Moosonyi s'au mai ținut, după informațiunea »Luminatoriului«, la Lugoș, Illadia, Boldur, Crivina, Gavoșdia, Hezereș, Hodoș, Honoriciu, Jena, Lugoșel, Sacoșul-unguresc, Zorlențul-mare, Ghilad, Varadia, Straja, Herendești, Satu-mic, Sdióra, Cricióra, Cireș.

Societatea academică »România Jună« din Viena ne-a trimis raportul seu pe anul de administrație dela 1 octombrie 1889 până la 30 septembrie 1890. Din acela vedem, că societatea are 24 membri fondatori, 73 onorari, 50 emeritați, 43 ordinari și 2 extraordinari. Biblioteca conține 9770 opuri in 803 volume și 862 broșuri. Averea totală se urcă la 13,083 fl. 23 cr. Societatea a ținut 11 ședințe ordinare, 1 literară și 1 festivă. Numerul diarelor intrate e 38.

Școlile române din Macedonia. Cetim in »Timpul« că dl D. I. Katinderu, administratorul domeniilor Corónei, a trimis din ordinul regelui Carol dlui Apostol Mărgărit, in Macedonia, un mare număr de portrete ale Majestăților lor, făcute in format mare la München. Aceste portrete vor fi distribuite școlilor române din Macedonia.

C E E N O U ?

Hymn. Dl dr. Sterie N. Ciurcu și dșora Adelina Th. Ioan ș-au serbat cununia in dumineca trecută la București. — Dl Zacheu Florian și dșora Maria Rișca la 8 februarie n. își vor ținé cununia la Mureș-Uióra. — Dl Thirion Albani, funcționar municipal și dșora Elisabeta Medrea, se vor cununa in dumineca viitoare in comuna Cárna. — Dl Nicolae Anca și dșora Maria Deian se vor cununa la 8 februarie c. n. in biserică din Chișfalău. — Dl dr. George I. Ciurcu și dșora Olympia Brattu se vor cununa la 27 ianuarie (8 februarie) la București in biserică Domnița Balasa. — Dl Stefan Sabo, absolvent de teologie, și dșora Regina Farcaș, se vor cununa la 7/29 februarie in orașelul Secu.

† **Decentralizarea tabelor regeșoi.** Nu de mult a publicat diarul oficial din Budapesta numirea președinților celor 11 table regești infiintate după legea nouă. Ér numirea președinților de senat și dislocarea judecătorilor, translatorilor, concipientilor, adjuncților de concipienti și a oficialilor de cancelarie dela tablele regești din Budapesta și Mureș-Oșorhei s'a pub-

licat în nr. din 1 februarie al ziarului oficial. Intre ei găsim următorii juđi români: la tabla r. din Mu-reş-Osorheiu Alesandru Onaciu, la Cluş Iosif Pop şi Ioan Mezei, la Oradea-mare dr. At. M. Marienescu, la Timişora Avram Berlogia, Toma Dogariu şi dr. Vasiliu Pap, la Dobriţin Alesandru Comanescu; tot acolo translator Petru Cosmuţa.

Societatea damelor române din Bucovina.

Aflăm cu cea mai mare plăcere, că damele române din Bucovina au înfiinţat la Cernăuţi o societate pentru cultura poporului român. Societatea acesta intruneşte damele române din toate păturile vieţii sociale. Presidentă s'a acclamat până la constituire dna baronesă Victoria Styrcza. Numerul membrilor până acuma se urcă la 20. Adunarea constituitoare s'a convocat pe 6 februarie. Salutând din totă inima acesta nouă mişcare culturală română în Bucovina, dorim societăţii progres şi succes deplin! Comitetul provisor al »Societăţii doamnălor române din Bucovina« e constituit din dnele: Baronesa Eufrosina de Petrino-Armiş, Iulia Bumbac, Elisaveta de Bejan, Minodora Coca, Aglaia Cosovici, Arista de Grecul, Olga de Grigorcea, baronasa Natalia Hormuzaki, baronasa Stefania Hormuzaki, Aglaia Isopescul, Eugenia Olga Morariu, Agripina de Onciul, baronasa Anysia Mustata, Fevronia Popescul, Helene de Popovici, Helene de Reus Mirza, Iosefine Seleski, Sofia Stefanovici, baronasa Victoria Styrcza, Sinclitica Vojucki, Helene Wolan, Alma Wolezynski, Helena Voronea, Sofia Zatozicka, Virginia Zurean.

La Academia Română din Bucureşti, pe lângă cărţile ce am anunţat, s'au mai depus pentru cele trei premii şi următoarele lucrări: »Poesii şi Prosa« doue volume de Smara, şi »Pui de lei« poesii de dl Ion Nenitescu.

Neolog. Petru Suci, avocat în Chitihaza (Kétegyháza) comitatul Bichis, a încetat din viaţă la 17/29 ianuarie, în etate de 72 ani. Il geleşce: Vêduva Aloisa Suci născ. Popovici, soţie; Aurel Suci, avocat în Arad; Petru Suci, inginer în Pitestii, fii; Alesandrina Suci născ. bar. Popp, Irina Suci născ. Plastara, nurori; Aurel, Florica şi Petru, nepoţi; Sabina Rădnean născ. Suci, soră; fiii acesteia Catita şi Augustin; vęd. Catalina Suci născ. Stupa cumnată; Petru Chirilescu, prot., Sofia Antonescu născ. Nicoră, vęd. Iuliana Filimon născ. Nicoră, veri şi verişore; Bela Suci, Irma Suci, Ilea Suci măr. Molnár şi Emilia Suci; Iuliu Chirilescu, notar public; Maria Serb născ. Chirilescu, Emilia Papp născ. Nicoră, dr. Corneliu Nicoră, avocat; George Popovici şi soţia sa născ. Irina Neszli, fiii acestora Emil, Cornelia şi Alesandrina; Sigismund Neszli şi soţia sa născ. Gisela Roşescu; Ana Fercu născ. Suci, Etelea Mladin născ. Suci, Silvia Balint născ. Suci, Iléna Ciorogar născ. Suci şi Petru Suci, nepoţi.

CARNEVAL.

Concert şi bal românesc în Cluş. Tinerimea română din Cluş va arangia la 26 februarie n. concert împreună cu dans, în sala »Redutei urbane.« Venitul este destinat pentru ajutorarea tinerilor universitari lipsiţi de mijloace la înscriere şi depunerea esamenelor. Comitetul arangiator: Alesandru Andressi, preşedinte. Nicolau Bogdan, v.-preşedinte. Nicolau Vraciu, secretar I. Simeon Tămaş, secretar II. Vale-riu Abui, cassar. Alesandru Bohăţel, controlor. Alesandru Haliţa, Alesandru Silaşi, Ambrosiu Cheţan,

Aureliu Oltean, Clemente Barbul, Gavriil Suci, Iacob Făgărăşan, Ioan Nicora, Iuliu Karşai, Iuliu Maniu, Ladislau Gyurko, Laurentiu Petric, Liviu Penciu, Lucian Barbu, Nerva Moldovan, Octavian Felecan, Octavian Utalea, Pompiliu Dan, Sigismund Pop, Stefan Banfi, Valeriu Laslo, Valeriu Tempea, Vasiliu Ramon-tai, Zosim Chirtop. În pauşă se vor prezintă jocurile »Căluşerul« şi »Bătuta.« Oferte marinimose se primesc cu mulţamită şi se cuitază în publicitate.

Balul din Lipova. Primit din ţinutul Lipovei o scrisore, prin care o mână delicată ne face imputarea, că lista ce publicarăm în nr. trecut despre damele care luară parte la petrecerea din Lipova a fost foarte defectuoasă. Cerënd scusele noastre pentru acesta greşală importantă a corespondentului nostru neatent, adaugăm cu plăcere că la balul acela au mai luat parte şi domnişorele: Ana Beleş din Odvoş, Cornelia Avramuţ în costum din Toracul-mare, Victoria Suci şi Silvia Boc din Şistaroveţ, Augusta Tuducescu, Cornelia Putici, Măriora Vancu şi Iulia Bichicean din Lipova, Mariţi Iorgovici din Cuveşdia, Iudita Mateaş din Pećica, L. Balint din Covaşint, S. Musteş şi Ecaterina Conopan din Pauliş, Aurelia Mieşa, Laura Pop şi Sofia Muntean din Alioş, Victoria Vuculescu din Şoimoş, I. Jurca din Cladova, Maria Popovici din Chesint, Iuliana Marcovici, Zoita Anastas, Maria Pasca şi Ecaterina Muntean din Lipova, Victoria Brânda din Cuveşdia, Livia Pap din Radna şi Elena Dronca din Pećica.

Bal la Brad. Corpul didactic dela gimnaziul românesc din Brad va arangia acolo la 2/14 februarie bal în otelul »Hungaria« în folosul fondului seu de pensiune. În pauşă se vor jucă jocurile naţionale Căluşerul şi Bătuta. Ofertele sânt a se trimite la dl George Părau, cassarul balului.

Erăş bal la Blaş. Blaşenii au carneval vesel. În scurt timp trei baluri. La 11 februarie n. se va ţine al treile, acesta în sala de gimnastică şi în folosul fondului pentru ajutorarea studenţilor săraci în eas de bolă. Comitetul arangiator e compus astfel: preşedinte Alesandru Uilacan, cassar Nicolae Popescu, controlor Ioan German, membri: Petru Solomon, Aron Deac, dr. Sebastian Radu, Iacob Mureşan şi Petru Ungurean.

Bal românesc în Deva. Comitetul Reuniunii femeilor române din comitatul Huniadórei va arangia la 14 februarie n. o petrecere cu dans în sala redutei din Deva, în favorul fondului acelei reuniuni. Românii din acele părţi fac mari pregătiri pentru acesta petrecere românescă filantropică.

Bal românesc în Timişora. Fruntaşii români din Timişora au hotărît să deie în carnevalul acesta un bal în folosul Alumneului de acolo. Comitetul arangiator s'a şi compus. Balul se va ţine în luna lui martie.

Bal la Sas-Sebeş. La 11 februarie n. se va ţine în Sas-Sebeş, în sala otelului »Leul de aur« bal românesc, în folosul bibliotecii şcolei române gr. or. de acolo.

Călindarul săptămânei.

Diua sępt.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin.	lui Zachei Ev. 13	Luca c. 19 gl. 3 a inv. 3.	res. ap.
Duminecă	27 † P. Ioan G d. aur	8 Solomon	7 16 5 13
Luni	28 Cuv. Efrem Şurul	9 Apolonia	7 15 5 13
Marţi	29 Ad. most. Par Ignatie	10 Scolastica	7 14 5 16
Mercuri	30 † SS. Vas. Gr. şi Ioan	11 Eufrosina	7 12 5 17
Joi	31 SS. Ciril şi Ioan	12 Eulalia	7 11 5 19
Vineri	1 Mart. Trifon	13 Benedict	7 9 5 21
Sămbătă	2 † Intimp. Dlui	14 Valentin	7 7 5 22

Proprietar, redactor respundător şi editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.